

RGD.61/19/12/IPW

Gdańsk, dnia 24 grudnia 2012r.

DECYZJA Nr RGD.37/2012

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) i § 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887) ,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów:

I.

Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 **po uprawdopodobnieniu** stosowania przez przedsiębiorcę: Zakłady Wielobranżowe RENOMA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sopocie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na: przekazywaniu konsumentom, w kierowanych do nich pismach, nieprawdziwych informacji:

- na temat wysokości ewentualnych, przyszłych kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego, w szczególności poprzez wykorzystywanie sformułowań i wyrażen, sugerujących, iż w przypadku skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego dłużnik zostanie bezwarunkowo obciążony kosztami postępowania sądowego i egzekucyjnego,
- na temat możliwości wpisania Dłużnika do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej, poprzez zamieszczania na wezwaniach do zapłaty ostrzeżenia o treści: „Nie zapłacisz - zostaniesz wpisany do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej i ujawniony zgodnie z Ustawą z dnia 9 kwietnia 2012 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych”,

co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust 1 i 2 oraz art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2007., Nr 171, poz. 1206), a tym stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

i złożeniu zobowiązania przez ww. przedsiębiorcę do podjęcia następujących działań:

1) zaprzestania posługiwania się kwestionowanymi wzorcami pism i wezwań kierowanych do konsumentów w trakcie działań windykacyjnych,

2) wprowadzenia do obrotu wzorców pism zatytułowanych:

[a] *Wezwanie do zapłaty (pismo przewodnie)*, w którym umieszczono postanowienie o treści: „W przypadku niedokonania wpłaty w wyznaczonym terminie skierujemy sprawę na drogę postępowania sądowego, co w przypadku uzyskania prawomocnego nakazu zapłaty/wyroku sądowego będzie się wiązało z poniesieniem dodatkowych wysokich kosztów”,

[b] *Wezwanie do zapłaty (upomnienie pierwotne)* w którym umieszczono postanowienie o treści: „Brak zapłaty powyższej kwoty w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania spowoduje skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego”,

[c] *Przedsądowe wezwanie do zapłaty (upomnienie przedsądowe)*, w którym umieszczono postanowienie o treści: „Nieuregulowanie należnej nam kwoty spowoduje przekazanie sprawie na drogę postępowania sądowego, co w przypadku uzyskania prawomocnego nakazu/wyroku sądowego będzie się wiązało z poniesieniem dodatkowych kosztów”,

[d] *Ostateczne wezwanie do zapłaty (upomnienie ostateczne)*, w którym umieszczono postanowienie o treści: „Nieuregulowanie należnej nam kwoty spowoduje przekazanie sprawie na drogę postępowania sądowego, co w przypadku uzyskania prawomocnego nakazu/wyroku sądowego będzie się wiązało z poniesieniem dodatkowych kosztów”,

[e] *Wezwanie przedegzekucyjne [posądowe wezwanie do zapłaty (pozew zbiorczy)]* oraz *Wezwanie do zapłaty (zbiorcze wezwanie do zapłaty)* w których umieszczono pouczenie o treści: „Wierzyciel może przekazać do biura informacji gospodarczej informacje gospodarcze o zobowiązaniu dłużnika będącego konsumentem wyłącznie wówczas, gdy łączna kwota wymagalnych zobowiązań wynosi co najmniej 200 złotych oraz są one wymagalne od ca najmniej 60n dni raz upłynął co najmniej miesiąc od wysłania przez wierzyciela listem, poleconym albo doręczenia dłużnikowi będącemu konsumentem do rąk własnych, na adres do doręczeń wskazany przez dłużnika będącego konsumentem, a jeżeli nie wskazał takiego adresu - na adres zamieszkania, wezwania do zapłaty zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do Biura Informacji Gospodarczej InfoMOnitor S.A., ul. Z. Modzelewskiego 77, 02 -0 679 Warszawa. Niniejsze pismo należy traktować, jako wezwanie do zapłaty z ostrzeżeniem o zamiarze przekazani informacji do w/w biura”,

nakłada się na Zakłady Wielobranżowe RENOMA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sopocie obowiązek wykonania zobowiązań, o których mowa w punkcie I sentencji decyzji - **w terminie do 31 stycznia 2013 r.**,

II.

Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zmianami), nakłada się na Zakłady Wielobranżowe RENOMA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sopocie, obowiązek przedłożenia, **w terminie do dnia 31 marca 2013 r.**,

informacji/dokumentów potwierdzających wykonanie zobowiązania, o którym mowa w punkcie I sentencji decyzji, tj.:

- 1) Wzorców pism pn.: *Wezwanie do zapłaty (pismo przewodnie), Wezwanie do zapłaty (upomnienie pierwotne), Przesądowe wezwanie do zapłaty (upomnienie przesądowe), Ostateczne wezwanie do zapłaty (upomnienie ostateczne)* - niezawierających postanowień kwestionowanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- 2) Wzorców pism pn.: *Wezwanie przedegzekucyjne [(posądowe wezwanie do zapłaty (pozew zbiorczy)] oraz Wezwanie do zapłaty (zbiorcze wezwanie do zapłaty)* - zawierających pouczenie, którym mowa w punkcie I ppunkt 2) [e] sentencji decyzji,
- 3) kopii wezwań skierowanych do konsumentów utworzonych z wykorzystaniem wzorców o których mowa w punktach 1 i 2 - po sześć z każdego wzorca, w tym po trzy z lutego 2013 r. i po trzy z marca 2013 r.

UZASADNIENIE

W roku 2012 Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej również Prezesem UOKiK lub Prezesem Urzędu) przeprowadził pod sygn. RGD. 405/2/12/IPW postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez Zakłady Wielobranżowe RENOMA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sopocie (zwana dalej RENOMA, przedsiębiorcą lub Spółką).

W trakcie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu ustalił, że RENOMA, prowadząc działalność windykacyjną stosuje różnego rodzaju wzorce pism i wezwań, kierowanych do konsumentów (k. 11-12, 24-28).

Po przeanalizowaniu dostarczonych przez Spółkę wzorców, wykorzystywanych w korespondencji z konsumentami prowadzonej w ramach podejmowanych czynności windykacyjnych, a także wyjaśnień złożonych przez RENOME, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów stwierdził co następuje:

We wzorcach pod nazwą:

- a) *Przesądowe wezwanie do zapłaty , Ostateczne wezwanie*
 - Spółka zamieściła postanowienie: „Nieuregulowanie należnej nam kwoty spowoduje przekazanie sprawy na drogę postępowania sądowego oraz egzekucji komorniczej i wzrost zadłużenia o ok. 332,54 zł.”,
- b) *Wezwanie dot. roszczenia niezaspokojonego w całości (niespłacone raty)*
 - Spółka zamieściła postanowienie: „W przypadku nie zapłacenia powyższej kwoty w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego pisma wystąpimy na drogę postępowania sądowego oraz egzekucji komorniczej w celu wyegzekwowania całej należnej nam sumy wraz z odsetkami i kosztami postępowania sądowego, co spowoduje wzrost zadłużenia dodatkowo o ok. 332,54 zł.”;
- c) *Wezwanie do zapłaty, Wezwanie dot. roszczenia niezaspokojonego w całości (niedopłata), Przesądowe wezwanie do zapłaty, Ostateczne wezwanie do zapłaty*

- Spółka zamieściła ostrzeżenie o treści: „Nie zapłacisz - zostaniesz wpisany do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej i ujawniony zgodnie z Ustawą z dnia 9 kwietnia 2012 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.”

Informacja o bezwarunkowym powiększeniu kwoty zadłużenia o koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego, przekazana konsumentowi na etapie, na którym RENOMA nie dysponuje prawomocnym wyrokiem sądu, ani nawet nie wszczęła jeszcze postępowania sądowego, może wywołać w dłużniku mylne przekonanie, że jego dług bezwzględnie musi wzrosnąć o koszty sądowe, w tym również o koszty zastępstwa procesowego oraz opłaty komornicze.

Ponadto zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 2) i 3) ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 20120 r., Nr 81, poz. 530 ze zm.) Wierzyciel może przekazać do biura informacji gospodarczej informacje gospodarcze o zobowiązaniu dłużnika będącego konsumentem wyłącznie wówczas, gdy łączna kwota wymagalnych zobowiązań dłużnika będącego konsumentem wobec wierzyciela wynosi co najmniej 200 złotych oraz są one wymagalne od co najmniej 60 dni oraz upłynął co najmniej miesiąc od wysłania przez wierzyciela listem poleconym albo doręczenia dłużnikowi będącemu konsumentem do rąk własnych, na adres do doręczeń wskazany przez dłużnika będącego konsumentem, a jeżeli nie wskazał takiego adresu - na adres miejsca zamieszkania, wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura.

Zdaniem Prezesa Urzędu, istnieje zatem uzasadnione podejrzenie, iż stosowanie przez RENOMĘ we wzorcach pism wskazanych wyżej postanowień, może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust 1 i 2 oraz art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2007 r., Nr 171, poz. 1206, zwana dalej : *ustawą przeciwdziałaniu npr*), a tym stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w dniu 14 września 2012 r. wszczęto z urzędu postępowanie w sprawie stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (k. 1-3) i postawiono jej zarzut przekazywania konsumentom, w kierowanych do nich pismach, nieprawdziwych informacji:

- na temat wysokości ewentualnych, przyszłych kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego, w szczególności poprzez wykorzystywanie sformułowań i wyrażeń, sugerujących, iż w przypadku skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego dłużnik zostanie bezwarunkowo obciążony kosztami postępowania sądowego i egzekucyjnego,
- na temat możliwości wpisania Dłużnika do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej, poprzez zamieszczania na wezwaniach do zapłaty ostrzeżenia o treści: „Nie zapłacisz - zostaniesz wpisany do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej i ujawniony zgodnie z Ustawą z dnia 9 kwietnia 2012 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych” - co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust 1 i 2 oraz art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23

sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2007., Nr 171, poz. 1206), a tym samym stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W piśmie z dnia 3 października 2012 r. (L. Dz. 4602/R/10/2012; k. 37) Spółka w pełni zaakceptowała stanowisko Prezesa Urzędu oraz złożyła wniosek o wydanie decyzji zobowiązaniowej, w oparciu o treść przepisu art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Ponadto Spółka zobowiązała się do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia możliwym naruszeniom zbiorowych interesów konsumentów w zakresie ustalonym decyzją Prezesa UOKiK, w szczególności do: zaprzestania posługiwania się kwestionowanymi wzorcami pism i wezwań kierowanych do konsumentów w trakcie działań windykacyjnych oraz do dostosowania dokumentacji windykacyjnej do wskazówek UOKiK. Następnie wraz z pismem z dnia 8 października 2012 r. (L. Dz. 4664/R/10/2012; k. 38), przedsiębiorca przekazał projekty nowych, poprawionych wzorców pn.: *Wezwanie do zapłaty (pismo przewodnie)*, *Wezwanie do zapłaty (upomnienie pierwotne)*, *Przesądowe wezwanie do zapłaty (upomnienie przesądowe)*, *Ostateczne wezwanie do zapłaty (upomnienie ostateczne)*, *Wezwanie przedegzekucyjne [(posądowe wezwanie do zapłaty (pozew zbiorczy)]* oraz *Wezwanie do zapłaty (zbiorcze wezwanie do zapłaty)*.

W uzupełnieniu, złożonego zobowiązania, Spółka wraz z pismem z dnia 30 października 2012 r. (L. Dz. 5022/RW/10/2012; k. 47) przekazała poprawione wzorce pism pn. *Wezwanie przedegzekucyjne [(posądowe wezwanie do zapłaty (pozew zbiorczy)]* oraz *Wezwanie do zapłaty (zbiorcze wezwanie do zapłaty)*.

Postanowieniem nr 273 z dnia 14 września 2012 r. (k. 4) zaliczono w poczet dowodów w postępowaniu sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów pod sygn. RGD. 61/19/12/IPW, uzyskane w toku postępowania wyjaśniającego o sygn. RGD. 405/2/12/IPW, pismo Spółki z dnia 27 stycznia 2012 r. wraz z załącznikami pod nazwami:

- a) Umowa nr 44/ZTM/2011 z dnia 28 października 2011 r.,
- b) odpis aktualny z Krajowego Rejestru Sądowego, Nr KRS 0000037756,
- c) „Wezwanie do zapłaty”
- d) „Przesądowe wezwanie do zapłaty”,
- e) „Ostateczne wezwanie do zapłaty”
- f) „Wezwanie dot. roszczenia niezaspokojonego w całości (niespłacone raty)”,
- g) „Wezwanie dot. roszczenia niezaspokojonego w całości (niedopłata)”.

PREZES URZĘDU USTALIŁ, CO NASTĘPUJE:

Zakłady Wielobranżowe RENOMA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sopocie jest przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego, Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000037756 (k. 49 - 52). Przedmiot działalności Spółki obejmuje m. in.:

- działalność usługową wspomagającą transport lądowy,
- pozostałą działalność profesjonalną, naukową i techniczną, gdzie indziej niesklasyfikowaną,
- transport drogowy towarów.

Spółka RENOMA zgodnie z umowami zawartymi z przewoźnikami wykonuje usługi kontroli biletów w pojazdach lokalnego transportu zbiorowego na terenie Gdańska, Bydgoszczy oraz Wejherowa (k. 9 - 12). Określony w umowie przedmiot świadczenia usług kontroli biletów obliuguje jednocześnie Spółkę do prowadzenia w imieniu zleceńodawców postępowania windykacyjnego i egzekucyjnego w stosunku do osób nieposiadających ważnego biletu na przejazd.

Spółka od lutego 2011 r. stosuje następujące wzorce pism, na podstawie których wystawiane są wezwania do zapłaty wysyłane konsumentom w przypadku jazdy bez ważnego biletu na przejazd środkami komunikacji miejskiej (k. 47):

Przesądowe wezwanie do zapłaty, Ostateczne wezwanie, Wezwanie dot. roszczenia niezaspokojonego w całości (niespłacone raty), Wezwanie do zapłaty, Wezwanie dot. roszczenia niezaspokojonego w całości (niedopłata), Przesądowe wezwanie do zapłaty, Ostateczne wezwanie do zapłaty.

Analiza stosowanych przez przedsiębiorcę formularzy wezwań, wykazała, iż zawierają one postanowienie o następującej treści:

- a) *Przesądowe wezwanie do zapłaty, Ostateczne wezwanie*
 - postanowienie o treści: „Nieuregulowanie należnej nam kwoty spowoduje przekazanie sprawy na drogę postępowania sądowego oraz egzekucji komorniczej i wzrost zadłużenia o ok. 332,54 zł”,
- b) *Wezwanie dot. roszczenia niezaspokojonego w całości (niespłacone raty)*
 - postanowienie o treści: „W przypadku nie zapłacenia powyższej kwoty w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego pisma wystąpimy na drogę postępowania sądowego oraz egzekucji komorniczej w celu wyegzekwowania całej należnej nam sumy wraz z odsetkami i kosztami postępowania sądowego, co spowoduje wzrost zadłużenia dodatkowo o ok. 332,54 zł”;
- c) *Wezwanie do zapłaty, Wezwanie dot. roszczenia niezaspokojonego w całości (niedopłata), Przesądowe wezwanie do zapłaty, Ostateczne wezwanie do zapłaty*
 - Spółka zamieściła ostrzeżenie o treści: *Nie zapłacisz - zostaniesz wpisany do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej i ujawniony zgodnie z Ustawą z dnia 9 kwietnia 2012 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.*

PREZES URZĘDU ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Dla rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów niezbędne jest uprzednie ustalenie, czy na skutek działań przedsiębiorcy zagrożony został interes publicznoprawny, bowiem bez spełnienia tego warunku Prezes Urzędu nie jest upoważniony do realizacji zasadniczego celu ustawy, którym, zgodnie z jej art. 1 ust. 1, jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Warunkiem koniecznym do zastosowania tej ustawy jest, aby działanie przedsiębiorcy - któremu zarzucono naruszenie jej przepisów - stanowiło potencjalne zagrożenie interesu publicznego, nie zaś jednostki lub grupy. Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem działania Spółki nie były ograniczone do określonych osób lub ich grupy. Dotyczyły wszystkich aktualnych i potencjalnych

odbiorców usług transportu miejskiego, korzystających z usług komunikacji miejskiej na terenie działania Spółki.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 ww. ustawy przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności:

- 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.);
- 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przewiduje natomiast, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Odpowiednio do art. 4 pkt 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i art. 22¹ Kodeksu cywilnego za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej nie związanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców. Uznanie określonego działania przedsiębiorcy za niezgodne z zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wymaga wykazania, że spełnione zostały kumulatywnie następujące przesłanki:

- oceniane zachowanie jest podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- zachowanie przedsiębiorcy nosi znamiona bezprawności,
- praktyka godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

STATUS PRZEDSIĘBIORCY:

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez przedsiębiorcę rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447) wynika, że przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która we własnym imieniu wykonuje działalność gospodarczą.

W przedmiotowej sprawie strona postępowania posiada status przedsiębiorcy, gdyż jest to spółka prawa handlowego, prowadząca działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, a więc jest to podmiot prawa wyodrębniony organizacyjnie i majątkowo, prowadzący we

własnym imieniu działalność gospodarczą. Działania Spółki mogą podlegać zatem kontroli dokonywanej w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

BEZPRAWNOŚĆ DZIAŁAŃ:

Kolejną przesłanką, jaką należy rozważyć w celu uprawdopodobnienia naruszenia zakazu określonego w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest bezprawność podejmowanych przez przedsiębiorcę zachowań. Bezprawność ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującymi przepisami prawa. Praktyki przedsiębiorcy, by zakwalifikować je jako naruszające zbiorowe interesy konsumentów *muszą być zatem wymierzone w uprawnienia, jakie konsumentom przyznają obowiązujące przepisy prawa*¹.

Porządek prawny, którego naruszenie może wypełniać dyspozycję art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów². Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Artykuł 24 tej ustawy nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw. Na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem³.

W art. 24 ust. 2 ustawodawca wskazał przykładowe rodzaje praktyk, które naruszają zbiorowe interesy konsumentów, zaliczając do nich stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Katalog ten nie jest jednak wyczerpujący. Ustawodawca posłużył się tutaj terminem *w szczególności*, co oznacza, że ma on charakter przykładowy. Stąd przyjąć należy, że przejawem praktyki określonej w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów są te działania przedsiębiorcy, które naruszają przepisy innych aktów prawnych.

Jak na to wskazuje orzecznictwo z zakresu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, oprócz praktyk wskazanych bezpośrednio w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów *za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów można uznać zachowania naruszające przepisy innych ustaw, które nakładają na przedsiębiorcę określone obowiązki względem konsumenta. Zdaniem Sądu Najwyższego zachowania takie (...) stanowią bowiem jednocześnie zachowania bezprawne i skutkują zniesieniem, ograniczeniem lub zniekształceniem praw*

¹ Uchwała SN z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06), OSNP 2007/1-2/35. Por. również: M. Szydło: Publicznoprawna ochrona zbiorowych interesów konsumentów, Monitor Prawniczy nr 2004/17/791.

² Wyrok SOKiK z dnia 13 listopada 2007 r. (sygn. akt XVII AmA 45/07).

³ Por. wyrok SOKiK z dnia 23 czerwca 2006 r. (sygn. akt XVIII AmA 32/05).

*konsumentów, wpływając tym samym na chronioną przez przepis obowiązującego prawa sferę ich interesów*⁴.

Spółce postawiono zarzut stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, dotyczącej przekazywania konsumentom, w kierowanych do nich pismach, nieprawdziwych informacji:

- na temat wysokości ewentualnych, przyszłych kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego, w szczególności poprzez wykorzystywanie sformułowań i wyrażań, sugerujących, iż w przypadku skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego dłużnik zostanie bezwarunkowo obciążony kosztami postępowania sądowego i egzekucyjnego,
- na temat możliwości wpisania Dłużnika do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej, poprzez zamieszczania na wezwaniach do zapłaty ostrzeżenia o treści: „Nie zapłacisz - zostaniesz wpisany do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej i ujawniony zgodnie z Ustawą z dnia 9 kwietnia 2012 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych”.

Analizując przesłankę bezprawności kwestionowanych zachowań Spółki należy wskazać, iż zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu npr stosowana przez przedsiębiorcę praktyka rynkowa jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przez zawarciem umowy, w trakcie jej zawierania lub po zawarciu. Przedmiotowy przepis stanowi klauzulę generalną, która na okoliczność stosowania danej praktyki podlega stosownej konkretyzacji.

Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym dokonuje podziału praktyk rynkowych na wprowadzające w błąd oraz agresywne praktyki rynkowe. Wskazane praktyki nie stanowią praktyk zakazanych w każdych okolicznościach (art. 7 ustawy o przeciwdziałaniu npr). Oznacza to, iż by wykazać że dany przedsiębiorca je stosuje należy odnieść się zarówno do definicji praktyki wprowadzającej w błąd (art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu npr) oraz do agresywnej praktyki rynkowej (art. 8 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu npr), jak i do ogólnej definicji nieuczciwej praktyki rynkowej z art. 4 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu npr.

Według definicji zawartej w art. 5 ust. 1 praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Jednym z rodzajów tak określonej nieuczciwej praktyki rynkowej, jest – zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy – rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji.

Jednocześnie, ocena praktyki rynkowej następuje w odniesieniu do przeciętnego konsumenta (art. 2 pkt 8 ustawy o przeciwdziałaniu npr). Przeciętny konsument nie posiada wiedzy specjalistycznej w danej dziedzinie, ale rozumie kierowane do niego informacje i potrafi je wykorzystać do podjęcia świadomej decyzji. Nie jest naiwny, ale z drugiej strony nie potrafi ocenić sytuacji tak, jak profesjonalista. Niemniej jednak nawet ostrożny, uważny konsument ma prawo oczekiwać od Spółki rzetelnej, pełnej i prawdziwej informacji, która nie będzie wprowadzać w błąd co

⁴ Uchwała SN z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06), OSNP 2007/1-2/35.

do konsekwencji braku ważnego biletu podczas korzystania z usług komunikacji miejskiej.

Odnosząc rozważania o modelu konsumenta przeciętnego na grunt przedmiotowej sprawy, należy podkreślić, iż konsument przeciętny powinien znać podstawowe zasady odnoszące się do zawierania i wykonywania umów, tj. zasadę, iż umów należy dochowrywać. W tym konkretnym stanie faktycznym zasady te dotyczą umowy przewozu, którą zawiera konsument korzystając ze środków komunikacji miejskiej. Dla przeciętnego konsumenta oczywistym jest, iż za przejazd należy płacić przewoźnikowi, wykupując w tym celu odpowiedni bilet. Dlatego też konsument korzystający z usług przewoźnika bez ważnego biletu musi liczyć się z konsekwencjami w postaci obowiązku uiszczenia opłaty dodatkowej.

Szczegółowe regulacje, dotyczące obowiązku uiszczenia opłaty dodatkowej zawarte są w Ustawie Prawo przewozowe oraz w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie sposobu ustalania wysokości opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób, zabranych ze sobą do przewozu rzeczy i zwierząt oraz wysokości opłaty manipulacyjnej.

Zgodnie z art. Art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz. U. z 2000 r., Nr 50, poz. 601 t.j. ze zm.) Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób ustalania wysokości opłat dodatkowych pobieranych w razie:
 - a) braku odpowiedniego dokumentu przewozu,
 - b) braku ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienie do bezpłatnego albo ulgowego przejazdu,
 - c) niezapłacenia należności za zabrane ze sobą do środka przewozu rzeczy lub zwierzęta albo naruszenia przepisów o ich przewozie,
 - d) spowodowania, bez uzasadnionej przyczyny, zatrzymania lub zmiany trasy środka transportu

– mając na uwadze zróżnicowanie wysokości opłat dodatkowych w zależności od strat poniesionych przez przewoźnika i powodu nałożenia opłaty dodatkowej.

Natomiast, zgodnie z art. 34a ust. 2 ustawy tejże ustawy w odniesieniu do gminnego, powiatowego i wojewódzkiego regularnego przewozu osób, przepisy, o których mowa w ust. 1, określają odpowiednio rada gminy, rada powiatu albo sejmik województwa, a w mieście stołecznym Warszawie - Rada miasta stołecznego Warszawy.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób, zabranych ze sobą do przewozu rzeczy i zwierząt oraz wysokości opłaty manipulacyjnej (Dz. U. 2005 r., Nr 14, poz 117) w § 2 wskazuje, iż: Wysokość opłaty dodatkowej ustala się, biorąc za podstawę cenę najtańszego biletu jednorazowego normalnego stosowaną przez danego przewoźnika, w następujący sposób:

- 1) jako 50-krotność tej ceny - za przejazd bez odpowiedniego dokumentu przewozu;
- 2) jako 40-krotność tej ceny - za przejazd bez ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienie do bezpłatnego albo ulgowego przejazdu;
- 3) jako 20-krotność tej ceny - za naruszenie przepisów o przewozie rzeczy i zwierząt, a w szczególności za zabrane ze sobą do środka transportu:
 - a) rzeczy lub zwierzęta, za których przewóz taryfa przewiduje opłaty - bez odpowiedniego dokumentu przewozu,

- b) rzeczy wyłączone z przewozu albo rzeczy dopuszczone do przewozu na warunkach szczególnych - bez zachowania tych warunków;
- 4) jako 150-krotność tej ceny - za spowodowanie przez podróżnego zatrzymania lub zmiany trasy środka transportu bez uzasadnionej przyczyny.

Tym samym stwierdzić należy, iż biorąc pod uwagę treść ww. przepisów, przewoźnikowi przysługuje uprawnienie do dochodzenia opłaty dodatkowej od konsumentów, którzy skorzystali z jego usług bez wykupienia ważnego biletu na przejazd. Ma on tutaj pełną dowolność co do sposobu ich wyegzekwowania tzn. co do kwestii czy będzie robił to samodzielnie czy też zleci - zarówno kontrolę biletów jak też windykację należności - wyspecjalizowanej firmie. Uprawnienia tego nie neguje także Prezes UOKiK. Jednakże owo dochodzenie – czy to prowadzone bezpośrednio przez przewoźnika czy to - przez wyspecjalizowaną firmę działającą na jego zlecenie – musi odbywać się zgodnie z przepisami prawa i obowiązującymi zasadami.

W stanie faktycznym przedmiotowej sprawy RENOMA, działając na zlecenie przewoźników, dokonuje zarówno kontroli biletów w pojazdach komunikacji miejskiej jak też prowadzi windykację niezapłaconych należności.

W pismach kierowanych do konsumentów, Spółka zamieszcza postanowienia o treści:

- a) *Przedsądowe wezwanie do zapłaty , Ostateczne wezwanie*
- „Nieuregulowanie należnej nam kwoty spowoduje przekazanie sprawy na drogę postępowania sądowego oraz egzekucji komorniczej i wzrost zadłużenia o ok. 332,54 zł.”,
- b) *Wezwanie dot. roszczenia niezaspokojonego w całości (niespłacone raty)*
- „W przypadku nie zapłacenia powyższej kwoty w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego pisma wystąpimy na drogę postępowania sądowego oraz egzekucji komorniczej w celu wyegzekwowania całej należnej nam sumy wraz z odsetkami i kosztami postępowania sądowego, co spowoduje wzrost zadłużenia dodatkowo o ok. 332,54 zł.”;
- c) *Wezwanie do zapłaty, Wezwanie dot. roszczenia niezaspokojonego w całości (niedopłata), Przedsądowe wezwanie do zapłaty, Ostateczne wezwanie do zapłaty*
- „Nie zapłacisz - zostaniesz wpisany do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej i ujawniony zgodnie z Ustawą z dnia 9 kwietnia 2012 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.”

W pismach wymienionych w punktach a) i b) dłużnicy są informowani, że brak zapłaty żądanej kwoty spowoduje przekazanie sprawy na drogę postępowania sądowego oraz egzekucji komorniczej i wzrost zadłużenia o ok. 332,54 zł. Tak więc już na etapie przedsądowym RENOMA przekazuje informację o bezwarunkowym powiększeniu zadłużenia o ok. 332,54 zł., zakładając, iż w każdym przypadku to dłużnik/konsument będzie stroną przegrywającą proces, co w żaden sposób nie jest z góry przesądzone w momencie wnoszenia pozwu do sądu.

Ponadto, zgodnie z treścią art.100, 101, 102 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167 poz.1398) sąd może zwolnić stronę, na jej wniosek, od kosztów sądowych w całości lub części, jeżeli strona nie jest w stanie ponieść tych kosztów. W takim przypadku dłużnik nie ma obowiązku ponoszenia w całości lub w części opłat sądowych ani też nie ponosi wydatków, które tymczasowo obciążają Skarb Państwa.

Zatem, za wyjątkiem odsetek, o ile wierzyciel ich zażąda, dłużnik może nie być obciążony żadnymi kosztami postępowania, o których mowa w treści zakwestionowanej informacji, nawet przegrywając proces – co jak wskazano powyżej – na etapie wnoszenia pozwu nie jest ani przesądzone ani oczywiste.

Z powyższego wynika, że działająca w imieniu wierzyciela RENOMA, nie może informować konsumenta o tym, że jego dług bezwarunkowo zostanie powiększony o koszty procesu i egzekucji komorniczej, gdyż w momencie wysyłania pism do konsumenta przed złożeniem pozwu w sądzie, Spółka nie ma wiedzy o tym, w jaki sposób sąd rozstrzygnie o kosztach postępowania. Przekazana konsumentom informacja o tym, że brak zapłaty spowoduje bezwarunkowy wzrost zadłużenia o koszty procesu i egzekucji komorniczej jest zatem informacją nieprawdziwą i wprowadzającą w błąd.

Skonstruowana w ten sposób informacja, przekazana konsumentowi na tym etapie, może wywołać w dłużniku mylne przekonanie, że jego dług bezwzględnie musi wzrosnąć o koszty sądowe i egzekucyjne. Skoro Spółka zdecydowała się przekazać konsumentom informację o kosztach postępowania sądowego zmierzającego do uzyskania tytułu egzekucyjnego oraz o kosztach postępowania egzekucyjnego, to informacja taka powinna być przede wszystkim prawdziwa i rzetelna.

Należy podkreślić, iż Prezes Urzędu nie kwestionuje dopuszczalności zamieszczenia w pismach kierowanych do konsumentów ostrzeżenia o możliwości poniesienia przez konsumenta kosztów postępowania sądowego. Prezes Urzędu zwraca jednak uwagę na tendencyjność podawanych informacji, które ponadto stwarzają wrażenie nieuchronności poniesienia kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego przez dłużnika, w przypadku nie spłacenia długu w określonym terminie.

Prezes Urzędu podkreśla, iż Spółka nie ma określonego prawem obowiązku informowania konsumentów o możliwości poniesienia kosztów sądowych lub egzekucyjnych, a jednak to czyni. Jeżeli więc decyduje się ona na przekazywanie takich informacji, powinna to czynić w sposób rzetelny i pełny, a zatem informować o niekorzystnych, jak i korzystnych okolicznościach dla konsumenta.

W pismach wskazanych w punkcie c) dłużnicy są informowani, iż w przypadku braku zapłaty żądanej kwoty, w terminie wskazanym przez Spółkę, zostaną wpisani do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej.

Prezes Urzędu wskazuje, iż zgonie z art. 14 ust. 1 pkt 1), 2) i 3) ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 20120 r., Nr 81, poz. 530 ze zm.) w zw. z art. 187¹ pkt. 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.), wierzyciel dochodzący roszczeń m.in. wynikających z umów o przewóz osób i bagażu w komunikacji masowej, może przekazać do biura informacji gospodarczej informacje gospodarcze o zobowiązaniu dłużnika będącego konsumentem wyłącznie wówczas, gdy łączna kwota wymagalnych zobowiązań dłużnika będącego konsumentem wobec wierzyciela wynosi co najmniej 200 złotych oraz są one wymagalne od co najmniej 60 dni oraz upłynął co najmniej miesiąc od wysłania przez wierzyciela listem poleconym albo doręczenia dłużnikowi będącemu konsumentem do rąk własnych, na adres do doręczeń wskazany przez dłużnika będącego konsumentem, a jeżeli nie wskazał takiego adresu - na adres miejsca zamieszkania, wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura.

Tak więc ustawa w bardzo szczegółowy sposób opisuje warunki, od których spełnienia zależy możliwość wpisania dłużnika, będącego konsumentem, do Rejestru prowadzonego przez Biuro Informacji Gospodarczej. Wierzyciel musi się im podporządkować i pozbawiony jest w tym zakresie dowolności działania.

Dlatego, w opinii Prezesa Urzędu, zamieszczanie przez RENOME, w wezwaniach kierowanych do konsumentów wiadomości, iż w przypadku braku zapłaty żądanej kwoty, w terminie wskazanym przez Spółkę, zostaną wpisani do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej, uznać należy za działanie wprowadzające w błąd poprzez rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji. Przedsiębiorca powinien bowiem przekazać konsumentom informację pełną i rzetelną, wskazując kiedy naprawdę, zgodnie z obowiązującymi przepisami, jako wierzyciel będzie uprawniony do wystąpienia z wnioskiem o wpisanie dłużnika do Rejestru. Oczywiście jest, iż takiego wpisu RENOMA nie może dokonać w przypadku nie dochowania warunków, o których mowa powyżej, a taką właśnie możliwość sugeruje brzmienie klauzuli zamieszczonej w wezwaniach do zapłaty.

Zdaniem Prezesa Urzędu uznać zatem należy, że działanie RENOMY może w istotny sposób zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta oraz prowadzić do podjęcia przez niego decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. W wyniku bowiem wprowadzenia w błąd konsument może nawet nie podjąć próby obrony, bądź też negocjacji ze Spółką, będąc przekonany, że jeżeli nie zapłaci żądanej kwoty w terminie określonym przez RENOME, automatycznie poniesie dodatkowe koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego lub też zostanie wpisany do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej. Tym samym, w opinii Prezesa Urzędu, w pełni uzasadnione jest twierdzenie, że gdyby informacja dotycząca ewentualnych konsekwencji nie zapłacenia za przejazd środkami komunikacji miejskiej była pełna, rzetelna i prawdziwa, zachowanie rynkowe konsumenta byłoby inne, gdyż nie obawiałby się on negatywnych następstw swoich działań podjętych celem obrony przed czynnościami windykacyjnymi prowadzonymi przez RENOME, mając świadomość, iż prawo wpisania go do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej obwarowane jest obowiązkiem spełnienia konkretnych warunków i nie może nastąpić automatycznie w przypadku nie zapłacenia żądanej kwoty w terminie określonym w wezwaniu, natomiast kwestia ponoszenia kosztów postępowania sądowego uzależniona jest od okoliczności danej sprawy i może być rozstrzygnięta wyłącznie w orzeczeniu sądowym.

Mając powyższe na uwadze, należy zatem stwierdzić, iż przedmiotowe zapisy mogą spełniać przesłanki nieuczciwej praktyki rynkowej, o której mowa w art. 4 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1) ustawy o przeciwdziałaniu npr.

NARUSZENIE ZBIOROWYCH INTERESÓW KONSUMENTÓW:

Ostatnią przesłanką, jaką należy rozpatrzyć w niniejszej sprawie jest wykazanie, iż kwestionowane zachowania przedsiębiorcy godzą w zbiorowe interesy konsumentów.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiuje ww. pojęcia. Należy jednak przyjąć, że interesem, który podlega ochronie na podstawie art. 24 ustawy jest interes prawny, rozumiany jako określone potrzeby konsumenta uznane przez ustawodawcę za godne ochrony. Działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów wtedy, gdy wywołuje negatywne skutki w sferze ich praw i

obowiązków. Nie jest zbiorowym interesem suma indywidualnych interesów konsumentów.

W wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r. (sygn. akt III SK 27/07) Sąd Najwyższy wskazał, iż wystarczające dla stwierdzenia, że ma miejsce naruszenie zbiorowych interesów konsumentów powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów) wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów za pomocą wspólnego dla nich kryterium. W pojęciu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów mieści się działanie przedsiębiorcy, które jest skierowane do oznaczonych, ale dostatecznie licznych konsumentów, o ile przy tym łączy ich wspólna cecha rodzajowa⁵ np. wszyscy zostali obciążeni obowiązkiem zapłaty opłaty dodatkowej nałożonej na nich w wyniku kontroli przeprowadzonej przez tę samą. W ww. wyroku Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, iż sformułowanie: *nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów* należy rozumieć w ten sposób, że liczba indywidualnych konsumentów, których interesy zostały naruszone nie decyduje o tym, czy dana praktyka narusza zbiorowe interesy konsumentów. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy w taki sposób, iż potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy.

Zgodnie z powołanym wyrokiem Sądu Najwyższego przez interes zbiorowy należy rozumieć zatem interes dotyczący konsumentów jako określonej zbiorowości. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów ma miejsce wówczas, gdy negatywnymi skutkami działań przedsiębiorcy dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, mających status konsumentów. Do naruszenia zbiorowego interesu konsumentów konieczne jest, aby działanie przedsiębiorcy było skierowane nie do konkretnej osoby, lecz do grupy adresatów wyodrębnionych za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Działanie o takim charakterze jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa nie tylko w odniesieniu do konkretnych konsumentów, lecz wobec każdego z członków danej zbiorowości. Przy tym zaistnienie przesłanki naruszenia zbiorowego interesu konsumenta nie jest bezpośrednio uzależnione od liczby konsumentów, których interesy zostały rzeczywiście naruszone wskutek działań przedsiębiorcy. Istotne jest to, że przedmiotowe działanie może zagrozić, przynajmniej potencjalnie, interesom pewnego kręgu nieprofesjonalnych uczestników rynku.

W przedmiotowej sprawie zakwestionowane zachowania Spółki dotyczą zbiorowego interesu konsumentów, gdyż skierowane są do szerokiego ich kręgu. Stosowane praktyki wymierzone są zatem we wszystkich rzeczywistych odbiorców usług transportu miejskiego, którzy zawarli z przewoźnikiem, na zlecenie którego działa Spółka, umowy przewozu, za który jednak nie zapłacili, jak również przyszłych użytkowników transportu miejskiego, korzystających z niego bez ważnego biletu na przejazd. Zakwestionowane zachowania podejmowane są w sposób powtarzalny i powszechny, co wynika zresztą z samej wzorców/formularzy wezwań, jakimi

⁵ C. Banasiński, E. Piontek „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz”, LexisNexis Warszawa 2009, str. 454.

postępuje się Spółka w obrocie gospodarczym. Wzorce skierowane są do szerokiego kręgu odbiorców, co z założenia oznacza, iż działanie przedsiębiorcy jest ustalone, jednakowe i powtarzalne we wszystkich przypadkach, gdy dany formularz znajduje zastosowanie.

Mając powyższe na uwadze postawiony przedsiębiorcy zarzut stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 pkt 3) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, uznano za uprawdopodobniony.

W związku z powyższym orzeczono jak w **punkcie I** sentencji niniejszej decyzji.

ZOBOWIĄZANIE PRZEDSIĘBIORCY:

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione, że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24, a przedsiębiorca zobowiąże się do podjęcia określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

W toku przeprowadzonego postępowania Spółka przedstawiła zobowiązanie do podjęcia określonych działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom interesów konsumentów (k. 37).

Zgodnie z deklaracją przedsiębiorcy, po uzyskaniu akceptacji Prezesa Urzędu, Spółka zaprzestanie stosowania postanowień zakwestionowanych przez Prezesa UOKiK oraz wprowadzi do obrotu, wzorce pism zatytułowane: *Wezwanie do zapłaty (pismo przewodnie)*, *Wezwanie do zapłaty (upomnienie pierwotne)*, *Przedsiębiorcze wezwanie do zapłaty (upomnienie przesądowe)*, *Ostateczne wezwanie do zapłaty (upomnienie ostateczne)*, *Wezwanie przedegzekucyjne [posądowe wezwanie do zapłaty (pozew zbiorczy)]*, które nie będą zawierały postanowień kwestionowanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz *Wezwanie do zapłaty (zbiorcze wezwanie do zapłaty)* oraz wzorce pn.: *Wezwanie przedegzekucyjne [posądowe wezwanie do zapłaty (pozew zbiorczy)]* i *Wezwanie do zapłaty (zbiorcze wezwanie do zapłaty)*, które będą zawierały pouczenie, którym mowa w punkcie I podpunkt 2) [e] sentencji decyzji,

Zdaniem Prezesa UOKiK działania objęte złożonym przez Spółkę zobowiązaniem zmierzają do zapobieżenia zarzucanemu jej naruszeniu art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zmiana stosowanych wzorców - formularzy pism w zaproponowany przez Spółkę sposób, doprowadzą bowiem do wyeliminowania zakwestionowanych postanowień z obrotu konsumenckiego.

W tej sytuacji Prezes Urzędu postanowił jak w **punkcie I** sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w decyzji, o jakiej mowa w ust. 1 tego przepisu, Prezes UOKiK nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań. Spółka zobowiązana została do złożenia, w terminie do dnia 31 marca 2013 r., sprawozdania o stopniu realizacji, przyjętego w toku postępowania, zobowiązania do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanemu Spółce naruszeniu, poprzez przekazanie:

1. Wzorców pism pn.: *Wezwanie do zapłaty (pismo przewodnie)*, *Wezwanie do zapłaty (upomnienie pierwotne)*, *Przedsądowe wezwanie do zapłaty (upomnienie przesądowe)*, *Ostateczne wezwanie do zapłaty (upomnienie ostateczne)* - niezawierających postanowień kwestionowanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
2. Wzorców pism pn.: *Wezwanie przedegzekucyjne (posądowe wezwanie do zapłaty (pozew zbiorczy))* oraz *Wezwanie do zapłaty (zbiorcze wezwanie do zapłaty)* - zawierających pouczenie, którym mowa w punkcie I ppunkt 2) [e] sentencji decyzji,
3. kopii wezwań skierowanych do konsumentów utworzonych z wykorzystaniem wzorców o których mowa w punktach 1 i 2 - po sześć z każdego wzorca, w tym po trzy z lutego 2013 r. i po trzy z marca 2013 r.

W związku z tym orzeczono jak w **punkcie II** sentencji niniejszej decyzji.

POUCZENIE:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

*Z up. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów*

Roman Jarząbek

Dyrektor Delegatury UOKiK w Gdańsku

Otrzymuje:
Zakłady Wielobranżowe RENOMA Sp. z o.o.
Ul. 3-go Maja 67
81 - 850 Sopot

